

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

**Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru
a Výboru regionů – Směrem k ambicióznímu průmyslovému hospodaření s uhlíkem pro EU**

(COM(2024) 62 final)

(C/2024/4666)

Zpravodaj: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Spoluzpravodaj: **Jean-Michel POURTEAU**

Žádost o vypracování stanoviska	Evropská komise, 27.3.2024
Právní základ	článek 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědný orgán	Poradní komise pro průmyslové změny
Přijato v komisi	15.5.2024
Přijato na plenárním zasedání	30.5.2024
Plenární zasedání č.	588
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	193/4/2

1 Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) je přesvědčen, že strategie průmyslového hospodaření s uhlíkem je obecně velmi vítaným a vyváženým dokumentem, který zahrnuje mnoho prvků, jež mají zásadní význam pro zavádění zachycování a ukládání uhlíku (Carbon Capture and Storage, CCS) a zachycování a využívání uhlíku (Carbon Capture and Utilisation, CCU) v průmyslovém měřítku v EU. Tento přístup k vytváření pravidel pro hospodaření s uhlíkem, co se týče ukládání, logistiky a přepravy, infrastruktury a regulace/trhu během tohoto desetiletí, jehož cílem je vybudovat základy jednotného trhu s uhlíkem, je plně opodstatněný.

1.2 EHSV upozorňuje na nutnost splnit dosažitelné cíle v oblasti roční kapacity pro ukládání CO₂ v Evropě: 50 milionů tun do roku 2030, 250 milionů tun do roku 2040 a 450 milionů tun do roku 2050. Podle názoru EHSV by EU měla podniknout účinné kroky k zajištění dostatečné kapacity pro ukládání CO₂ v mnoha členských státech ve prospěch celého společenství. Z tohoto důvodu EHSV souhlasí s tím, aby každý členský stát poskytl přehled svých geologických lokalit vhodných pro ukládání uhlíku s cílem lépe se vypořádat se souvisejícími výzvami.

1.3 EHSV souhlasí s tím, že je třeba lépe komunikovat o cílech a účinně aktualizovat údaje potřebné pro efektivní rozhodovací proces. Existují různé cíle pro objemy CO₂, které mají být zachyceny, uloženy nebo znovu využity (milníky 2030-2040-2050). EHSV navrhuje, aby byly pravidelně aktualizovány informace o vývoji v této oblasti, o úrovni technologické připravenosti a o kapacitě pro ukládání CO₂. To umožní lepší integraci celého ekosystému.

1.4 EHSV rozhodně souhlasí s tím, že rozvoj Evropy by měl být založen také na procesu čisté reindustrializace. Na průmyslové hospodaření s uhlíkem je třeba pohlížet jako na další příležitost pro členské státy, jak zvýšit kvalitu pracovních míst a podpořit růst udržitelným způsobem. EHSV upozorňuje na nutnost přizpůsobit strategie hospodaření s uhlíkem konkrétním průmyslovým odvětvím (např. energetickému, ocelářskému, cementářskému, chemickému) s ohledem na jejich jedinečné emisní profily a technologické požadavky. K tomu je zapotřebí strategie spolupráce a partnerství, která by podpořila spolupráci mezi výzkumnými institucemi, akademickou obcí a dalšími veřejnými a soukromými organizacemi v zájmu využití odborných znalostí a zdrojů.

1.5 EHSV zastává názor, že k tomu, aby bylo možné snadno provádět změny a definovat strategie, je rovněž zásadní identifikovat překážky, které brání účinnému uplatňování stávajících postupů hospodaření s uhlíkem v průmyslovém prostředí.

1.6 Pro EHSV je zřejmé, že EU potřebuje průmyslovou strategii pro uhlík, která zajistí nejen splnění cílů Zelené dohody, ale také kvalitní pracovní místa a spravedlivou transformaci pro pracovníky a identifikuje potenciální nedostatek pracovních sil a kvalifikovaných pracovníků. Proto je rovněž nezbytné pokračovat v investicích do změn kvalifikace a prohlubování dovedností pracovní síly, a to s dvojitým cílem: zaprvé zvýšit přitažlivost kariéry v oblasti průmyslu a zadruhé spojit ji s udržitelnými znalostmi v zájmu vytvoření vysoce kvalitního a bezpečného procesu a zvýšení konkurenceschopnosti a udržitelnosti průmyslových podniků. Členské státy by měly spolupracovat se sociálními partnery na posuzování dopadu na zaměstnanost.

1.7 EHSV schvaluje úsilí Komise o podporu přeshraničních infrastrukturních projektů na přepravu CO₂. Je důležité zmapovat fyzická propojení a propojení sloužící tokům dat mezi zeměmi.

1.8 EHSV doporučuje vypracovat jasný investiční plán, který by popisoval jednotlivé zdroje financování rozvoje technologií zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku. Veškeré veřejné financování by měl doprovázet mechanismus sociální podmíněnosti zaměřený na vytváření a zachování kvalitních pracovních míst.

1.9 EHSV se domnívá, že projekty zaměřené na snižování emisí uhlíku by měly zahrnovat jak pohlcování uhlíku, tak i předcházení vzniku uhlíku. Má však za to, že předcházení vzniku uhlíku není v současné době na úrovni EU dostatečně podporováno, ačkoliv investice do řešení v této oblasti již přinesly úspěšné výsledky v odvětví veřejných služeb, dopravy a vytápění. EHSV proto doporučuje vytvořit nový, samostatný, dobře koncipovaný, vysoce integrovaný a spolehlivý systém kreditů pro předcházení vzniku uhlíku se spolehlivými metodikami, které je ještě třeba vypracovat. EHSV se domnívá, že kredity za předcházení vzniku uhlíku by poskytly pobídky k dekarbonizaci a přinesly finanční prostředky na projekty s nulovými emisemi. EHSV zároveň upozorňuje na skutečnost, že povolenky ze systému EU pro obchodování s emisemi (ETS) by neměly být využívány jako „kredity“, neboť by to mohlo ohrozit současnou tržní povahu unijního systému obchodování s uhlíkem.

1.10 EHSV se rovněž domnívá, že vzhledem k tržním cenám uhlíku může být předcházení vzniku uhlíku zdrojem dodatečných příjmů. Malí producenti emisí s přebytky uhlíkových kreditů by mohli „nevyužité“ emise prodávat velkým producentům emisí. Tento tržní mechanismus by proto umožnil vydávat uhlíkové kredity coby formu financování budoucích nízkoemisních projektů.

1.11 V neposlední řadě existují projekty zachycování a ukládání uhlíku a/nebo zachycování a využívání uhlíku, které jsou jednoznačně zaměřeny na pohlcování uhlíku. Jinou cestou k dekarbonizaci je předcházení vzniku uhlíku, což EHSV považuje za velmi relevantní. EHSV žádá, aby byl přijat vyrovnaný a racionální přístup kombinující to nejlepší z obou vzájemně se doplňujících strategií, tj. předcházení vzniku uhlíku a jeho pohlcování.

2 Obecné připomínky

2.1 V době významných změn a velkých výzev Evropa bezpochyby potřebuje silnou politiku, která by pomohla s oživením jejího průmyslu. Jednotlivé po sobě následující plány reindustrializace nebyly při plnění svých cílů úspěšné a Evropa nyní čelí kritické situaci, která – ve spojení s cíli a úkoly strategie Zelené dohody pro Evropu – vyžaduje okamžitou reakci.

2.2 Vzhledem k požadavkům ekologické a digitální transformace, včetně její sociálního rozměru, je potřeba jednat ještě naléhavěji – evropský průmysl a politika nyní musí spojit inovace, výkonnost a konkurenceschopnost s udržitelností. Cíle byly stanoveny a evropský klimatický pakt, který Evropská komise zveřejnila jako součást Zelené dohody pro Evropu, má pomoci EU splnit její cíl stát se do roku 2050 klimaticky neutrální.

2.3 Jde o skutečnou výzvu: průmyslové činnosti přispívají k celosvětovým emisím uhlíku významným dílem, přičemž EU je jedním z hlavních průmyslových center. Proto i přes dosavadní úsilí o snížení emisí uhlíku hraje průmysl v tomto procesu významnou úlohu a k dosažení cílů navržených EU je zapotřebí vyvinout mimořádné úsilí.

2.4 Existují různé cíle pro objemy CO₂, které mají být zachyceny, uloženy nebo znovu využity (milníky 2030-2040-2050). EHSV navrhuje, aby byly pravidelně aktualizovány informace o vývoji v této oblasti a o úrovni technologické připravenosti, jakož i o kapacitě pro ukládání CO₂.

2.5 Zvláštní pozornost je třeba věnovat splnění dosažitelných cílů v oblasti roční kapacity pro ukládání CO₂ v Evropě: 50 milionů tun do roku 2030, 250 milionů tun do roku 2040 a 450 milionů tun do roku 2050. Podle názoru EHSV by EU měla podniknout účinné kroky k zajištění dostatečné kapacity pro ukládání CO₂ v mnoha členských státech. Z tohoto důvodu EHSV souhlasí s tím, aby každý členský stát poskytl přehled svých geologických lokalit vhodných pro ukládání uhlíku.

2.6 Zachycování uhlíku je nezbytným nástrojem pro dosažení evropských cílů v oblasti klimatu a zachování konkurenceschopnosti průmyslu. Zároveň je zásadní, aby u zachycování a ukládání uhlíku nedocházelo k nadměrnému rozšiřování rozsahu využití a aby zde existovalo zaměření na odvětví, v nichž je vypořádávání se s uhlíkem nejnáročnější. To je nezbytné k tomu, aby se zabránilo dlouhodobému setrvalému využívání fosilních paliv tam, kde existují alternativy, pokud tyto alternativy postačují k uspokojení poptávky. V mnoha případech jsou elektrifikace, opatření ke zvýšení energetické účinnosti a paliva z obnovitelných zdrojů nákladově efektivnějšími možnostmi dekarbonizace. Využití zachycování a ukládání uhlíku vyžaduje investice a energii. Standardní volbou by proto měl být odklon od fosilních paliv v průmyslových procesech a zachycování uhlíku by se mělo zaměřit na ta použití, kde alternativy nejsou schůdné.

2.7 Aby se věci daly do pohybu, vyzývá EHSV k vyváženému přístupu, který by zohledňoval změny v procesu a údaje shromážděné v rámci stávajících politik. Zároveň je naprosto nezbytné přezkoumat stávající politiky EU týkající se hospodaření s uhlíkem v průmyslových odvětvích, včetně systémů pro obchodování s emisemi a mechanismů pro stanovení ceny uhlíku. Je také zásadní identifikovat překážky, které brání účinnému uplatňování současných postupů hospodaření s uhlíkem v průmyslovém prostředí.

2.8 Aby bylo možné spojit konkurenceschopný průmysl s udržitelností, je zapotřebí vzdělaných lidských zdrojů a silného vedení a spolupráce (mezi pracovníky, podniky a sociálními partnery obecně). EHSV velmi důrazně poukazuje na nutnost pokračovat v investicích do změn kvalifikace a prohlubování dovedností pracovní síly, a to s dvojitým cílem: zaprvé zvýšit přitažlivost kariéry v oblasti průmyslu a zadruhé spojit ji s udržitelnými znalostmi v zájmu zvýšení konkurenceschopnosti a udržitelnosti průmyslových podniků.

2.9 Je rozumné, aby se na vypracování strategií a opatření pro zavedení ambiciózního průmyslového hospodaření s uhlíkem v EU podílel celý ekosystém. Zapojit se může a musí i organizovaná občanská společnost.

2.10 EHSV je přesvědčen, že je velmi důležité jít příkladem, a proto vyzývá k lepší komunikaci a sdílení znalostí a ke zdůrazňování příkladů úspěšných iniciativ v oblasti hospodaření s uhlíkem v EU.

2.11 Stejně tak musí EU podporovat a propagovat výzkumné a vývojové projekty v oblasti technologií zachycování, využívání a ukládání uhlíku zaměřené na průmysl s cílem zvýšit jejich nákladovou efektivnost a zavést škálovatelnost.

2.12 EHSV rovněž upozorňuje na nutnost přizpůsobit strategie hospodaření s uhlíkem konkrétním průmyslovým odvětvím s ohledem na jejich jedinečné emisní profily a technologické požadavky. K tomu je zapotřebí strategie spolupráce a partnerství, která by podpořila spolupráci mezi výzkumnými institucemi, akademickou obcí a dalšími veřejnými a soukromými organizacemi v zájmu využití odborných znalostí a zdrojů.

2.13 EHSV se domnívá, že každý členský stát by měl vytvořit svou vlastní strategii, která bude v souladu se zásadami EU, ale EU by měla zastávat koordinační funkci, aby bylo možné zjistit, zda jsou závazky na odpovídající výši. Musí být rovněž sdíleny osvědčené postupy.

3 Konkrétní připomínky

3.1 Zelená dohoda pro Evropu stanovila ambiciózní cíle týkající se emisí skleníkových plynů: snížení o - 55 % do roku 2030 a dosažení klimatické neutrality do roku 2050. K dosažení těchto cílů, zejména v případě emisí CO₂, by měly být využity technologie známé jako CCS (zachycování a ukládání uhlíku) a CCU (zachycování a využívání uhlíku), které by se zabývaly „těžko odstranitelnými“ emisemi, tj. případy, kde by snížení emisí prostřednictvím účinného využívání energie a účinnosti procesů ke splnění cílů v oblasti zmírňování emisí nestačilo.

3.2 V předpisech je třeba jasně rozlišovat mezi CO₂ pocházejícím z fosilních paliv (tj. CO₂, který se nachází v zemi v ložiscích uhlí, zemního plynu nebo ropy) a biogenním CO₂ (tj. CO₂, který se již nachází v atmosféře a který je uložen v biomase prostřednictvím fotosyntézy). Zachycování CO₂ pocházejícího z fosilních paliv může znamenat zamezení emisím, ale zachycování biogenního CO₂ může mít skutečný čistý pozitivní dopad na klima díky trvalému pohlcování uhlíku pomocí technologických propadů a dlouhodobému pohlcování pomocí jeho využití v produktech, jako jsou polymery. Může to rovněž poskytnout udržitelný zdroj CO₂ pro chemikálie, polymery a paliva.

3.3 Lze konstatovat, že kromě ukládání do geologických struktur mohou existovat i jiné technologie umožňující trvalé ukládání uhlíku, například mineralizace.

3.4 Kromě toho, že je třeba jej ukládat, je CO₂ důležitou surovinou, která je potřebná například v chemickém průmyslu a při výrobě nápojů. Důležitou součástí evropské strategie hospodaření s uhlíkem by mělo být nahrazení CO₂, jenž uspokojuje poptávku průmyslu, oběhovým CO₂ z udržitelných zdrojů. Využívání oběhového uhlíku by mělo být podporováno pobídkami.

3.5 Zatímco zachycování a ukládání CO₂ pocházejícího z fosilních paliv je již uznáno ve směrnici o systému pro obchodování s emisemi (ETS), pro zachycování biogenního CO₂ v současnosti neexistují žádné pobídky. Prioritou by proto mělo být zavedení pobídek pro zachycování, ukládání a využívání biogenního CO₂. Jednou z možností je propojit zachycování biogenního CO₂ se systémem ETS, například prostřednictvím vytvoření nových povolenek na základě pohlcování.

3.6 CO₂ vypouští mnoho odvětví zpracovatelského průmyslu: elektrárny spalující ropu a zemní plyn, elektrárny spalující uhlí nebo lignit, železárny a ocelárny, cementárny, chemický průmysl, elektrárny spalující biomasu a odpad a závody na výrobu hnojiv. Ačkoli tato odvětví (produkující 20 % celosvětových emisí CO₂ v EU) v současné době pracují na nových bezuhlíkových procesech, bude výrazné snížení jejich emisí CO₂ silně záviset na technologiích pohlcování uhlíku. Dekarbonizace průmyslu je nejen nezbytná pro boj proti globálnímu oteplování, ale je také zásadním krokem k postupnému odstranění naší závislosti na fosilních palivech.

3.7 V procesu zachycování a ukládání uhlíku se CO₂ odděluje z průmyslových zdrojů a následně se separuje pomocí různých dílčích technologií: absorpce, adsorpce, membrán, vysokoteplotní smyčky a v poslední době i přímého zachycování ze vzduchu (kdy se CO₂ odděluje přímo ze vzduchu). CO₂ se poté stlačuje, aby mohl být přepraven dále, většinou potrubím, ale případně také nákladními vozidly, vlaky nebo loděmi. Posledním krokem je ukládání v geologických lokalitách na pevnině i na moři: ve slanovodních strukturách (například v norském Sleipneru v Severním moři od roku 1996) nebo v uhelných slojích, kde nelze provádět těžbu. Aby bylo možné zajistit trvalost této formy snižování emisí, je potom nezbytné sledovat, jak se oxid uhličitý chová v geologických vrstvách.

3.8 První kroky procesu zachycování a využívání uhlíku jsou stejné jako u zachycování a ukládání uhlíku, ale konečným cílem není trvalé uložení CO₂. Místo toho se zachycený oxid uhličitý přeměňuje na cenné látky nebo produkty, jako jsou například: chemické látky a polymerní materiály (plasty, beton), alkoholy a uhlovodíky a jejich deriváty. Vzhledem ke značnému potenciálu zachycování a využívání uhlíku roste zájem o různé související oblasti (např. by mohlo být nástrojem k dekarbonizaci letectví a lodní dopravy pomocí syntetických paliv).

3.9 Pokud jde o zavádění přepravní infrastruktury, měla by být stanovena pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví týkající se pracovních podmínek specifických pro tuto oblast a měl by být posílen konstruktivní dialog mezi sociálními partnery.

3.10 Vytváření nových pracovních míst v oblasti technologií zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku bude vyžadovat odpovídající odbornou přípravu prostřednictvím odborného vzdělávání a přípravy a prohlubování dovedností pracovníků a inženýrů, jakož i vnitrostátních programů odborné přípravy.

3.11 Aby bylo možné tyto projekty v oblasti zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku realizovat, musí být do procesu již od jeho rané fáze zapojeny všechny zúčastněné strany: průmyslníci, orgány veřejné správy, občanská společnost, nevládní organizace a odbory. To bude mít zásadní význam pro přijetí ze strany společnosti. Bude nutné propojit tvůrce politik na místní a celostátní úrovni s podniky a subjekty společnosti, jako jsou odbory, nevládní organizace zabývající se životním prostředím a zástupci místních komunit, aby mohl probíhat transparentní dialog o rizicích a přínosech projektů v oblasti zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku. Taková změna v průmyslových podnicích, kterých se zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku týká, vyžaduje spravedlivou transformaci, při níž nebude nikdo opomenut. Sociální dialog s odbory vedený v duchu vzájemné úcty by měl zajistit, že pracovníkům, kteří potřebují změnu kvalifikace, bude nabídnuta odpovídající odborná příprava.

3.12 EHSV je přesvědčen, že osvětové kampaně musí zajistit, aby lidé pochopili, co je v sázce, ale také sdílet znalosti a poskytovat přehled o současných emisích CO₂.

3.13 EHSV konstatuje, že u technologií zachycování uhlíku chybí přístup založený na energetické účinnosti. Náklady na tento energeticky náročný proces by ve skutečnosti neměly být podceňovány a měly by být sladěny s plánem REPowerEU.

3.14 Současný systém EU pro obchodování s emisemi má za cíl snížit všechny emise prostřednictvím jejich měření. U technologií zachycování a využívání uhlíku je zachycený uhlík znovu využit, takže by neměl být započítáván dvakrát (nejprve tam, kde je vypuštěn poprvé, a poté tam, kde je znovu vypuštěn v novém procesu).

4 Finanční rámce

4.1 V současné době jsou náklady na zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku vysoké a pro podniky nejsou schůdné bez daňových zvýhodnění, veřejného financování nebo půjček. Snížení nákladů lze dosáhnout při rozsáhlém uplatňování technologií a zavedení přepravních infrastruktur (potrubí). Odhady nákladů se značně liší s ohledem na nejistotu, co se týče budoucí ceny CO₂.

4.2 Finanční prostředky určené na zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku by měly být jako takové podrobně označeny a uvedeny do souvislosti s celkovým financováním průmyslového plánu Zelené dohody.

4.3 Počáteční odhady nákladů na dosažení cílů pro rok 2030: 3 miliardy EUR investic na rozvíjení úložišť, 6 až 9 miliard EUR na přepravní infrastrukturu a 13 až 103 EUR na tunu na zachycení CO₂ z bodových zdrojů⁽¹⁾. EHSV doporučuje vypracovat jasný investiční plán, který by popisoval jednotlivé zdroje financování rozvoje technologií zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku. Veškeré veřejné financování by měl doprovázet mechanismus sociální podmíněnosti zaměřený na vytváření a zachování kvalitních pracovních míst. EHSV proto vítá všechny systémy, které mohou nasměrovat inovace a zdroje k této kritické změně. Patří k nim:

- Inovační fond (odvody ze systému ETS) s 25 miliardami EUR vyčleněnými na CCS/CCU,
- Nástroj pro propojení Evropy pro dopravní síť,
- Nástroj pro oživení a odolnost, jenž má napomoci investicím do čistých technologií,
- Fond pro spravedlivou transformaci pro regiony, které čelí sociálním výzvám,
- program Horizont Evropa pro výzkum a vývoj.

(¹) Sdělení Komise COM(2024) 62, bod 5.1 – Investování do přechodu na čistý uhlík a jeho financování.

4.4 Jedním z problémů při financování zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku je, že je třeba pokrýt různé části celého hodnotového řetězce: zdroj emisí, zachycování, přepravu, ukládání a využívání. Další problém spočívá v životaschopnosti podnikatelské perspektivy těchto procesů v závislosti na ceně uhlíku v rámci systému EU ETS.

4.5 Očekává se, že většina investic potřebných k zavedení těchto nových a čistých technologií pro zachycování a opětovné využívání uhlíku bude v nadcházejících letech pocházet ze soukromého sektoru. Rozhodující úlohu při získávání soukromých investic a při přilákání mnoha inovativních projektů však musí hrát financování ze strany EU a členských států.

5 Obchodování s uhlíkem a předcházení vzniku uhlíku

5.1 EHSV se domnívá, že systém EU pro obchodování s emisemi (ETS) a mezinárodní trhy s uhlíkem mohou hrát klíčovou úlohu při nákladově efektivním snižování celosvětových emisí skleníkových plynů. Systém EU ETS v rámci balíčku „Fit for 55“ byl nedávno posílen tak, aby zahrnoval i další hospodářská odvětví – budovy, silniční dopravu, námořní dopravu a leteckou dopravu. Článek 6 Pařížské dohody již poskytuje právní základ pro využívání mezinárodních trhů s uhlíkem prostřednictvím mezinárodního obchodování s emisními povolenkami v souladu se spolehlivými účetními pravidly. V rámci průmyslového hospodaření s uhlíkem by se mělo těchto mechanismů stanovování cen uhlíku a obchodování s ním využívat.

5.2 EHSV konstatuje, že existuje řada legislativních iniciativ, které by mohly být využity na podporu odvětvových opatření přispívajících k pohlcování uhlíku a k předcházení vzniku uhlíku. Dobrým příkladem je nařízení o pohlcování uhlíku a uhlíkovém zemědělství, které stanoví první celounijní dobrovolný rámec pro certifikaci pohlcování uhlíku, uhlíkového zemědělství a ukládání uhlíku v produktech vytvořených v Evropě. Pokud jde o dopravu, EU v současné době projednává harmonizovaný mechanismus o započítávání emisí skleníkových plynů z dopravních služeb nazývaný též „nařízení CountEmissionsEU“, což je také třeba vzít v úvahu.

5.3 EHSV se domnívá, že projekty zaměřené na snižování emisí uhlíku by měly zahrnovat jak pohlcování uhlíku, tak i předcházení vzniku uhlíku. Má však za to, že předcházení vzniku uhlíku není v současné době na úrovni EU dostatečně podporováno, ačkoliv investice do řešení v této oblasti již přinesly úspěšné výsledky v odvětví veřejných služeb, dopravy a vytápění. EHSV proto doporučuje vytvořit nový, samostatný, dobře koncipovaný, vysoce integrovaný a spolehlivý systém kreditů pro předcházení vzniku uhlíku se spolehlivými metodikami, které je ještě třeba vypracovat. EHSV se domnívá, že kredity za předcházení vzniku uhlíku by poskytly pobídky k dekarbonizaci a přinesly finanční prostředky na projekty s nulovými emisemi. EHSV zároveň upozorňuje na skutečnost, že povolenky ze systému EU ETS nesmí být využívány jako „kredity“, neboť by to mohlo ohrozit současnou tržní povahu unijního systému obchodování s uhlíkem.

5.4 EHSV se rovněž domnívá, že vzhledem k tržním cenám uhlíku může být předcházení vzniku uhlíku zdrojem dodatečných příjmů. Malí producenti emisí s přebytky uhlíkových kreditů mohou „nevyužité“ emise prodávat velkým producentům emisí. Tento tržní mechanismus umožňuje vydávat uhlíkové kredity coby formu financování budoucích nízkoe emisních projektů.

5.5 Kromě toho v systému ETS v současnosti existují pobídky (snižovaný počet bezplatných povolenek a vysoké ceny uhlíku) pro velké producenty emisí, aby své emise snížili. Pravidla pro obchodování s uhlíkovými kredity mezi podniky však stále nejsou příliš známa – jsou přitom jasná a převod vlastnictví je snadný. Znalost těchto pravidel by měla být dále rozšiřována s cílem motivovat malé producenty emisí, aby své emise dále snižovali a získávali za to finanční prostředky. Měla by se podporovat osvěta v této oblasti.

5.6 EHSV se domnívá, že při mobilizaci soukromých investic a přilákání řady inovativních projektů v oblasti zachycování a ukládání nebo zachycování a využívání uhlíku, snižování jeho emisí a předcházení jejich vzniku by mělo hrát roli financování ze strany EU a členských států.

V Bruselu dne 30. května 2024.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE
